

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

60-1

100 Státní archeologický ústav 100 let moderní archeologie v českých zemích

BRNO 2019

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 60
Volume 60

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Lumír Poláček

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Rudolf Procházka, Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Zdeňka Pavková, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Šimon Ungerman

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce

Mušov, „Na pískách“. Fragment lučkovité spony s pravoúhlou destičkou
a knoflíky (obr. 3, str. 146).

Cover Photography

Mušov, “Na pískách”. Fragment of the square-headed bow brooch decorated
with knobs (Fig. 3, Pg. 146).

Adresa redakce
Address

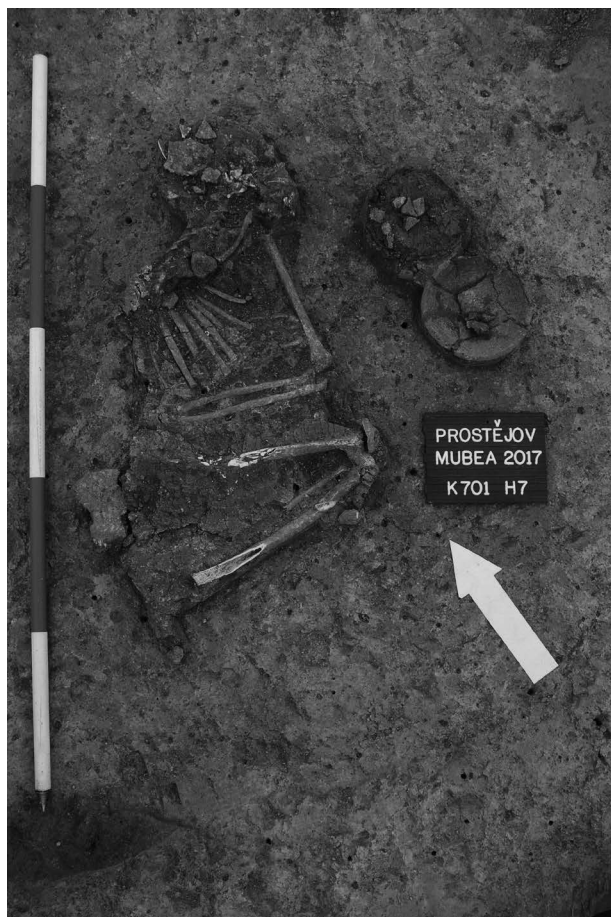
Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250 (Print)
ISSN 2571-0605 (Online)
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2019
Náklad 400 ks

Časopis je uveden v citační databázi SCOPUS a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.
Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2019 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Obr. 6. Prostějov. Kostrový hrob č. 7/2017 (kultura se šňurovou keramikou).

Abb. 6. Prostějov. Skelettgrab Nr. 7/2017 (Schnurkeramik).

PŘEROV (K. Ú. PŘEDMOSTÍ, OKR. PŘEROV)

„Široký“. KNP. Sídliště. Záchranný výzkum.

Identifikace lokality, body GPS: 49.4657683N - 17.4230289E, 49.4652350N - 17.4253194E, 49.4643911N - 17.4223100E, 49.4642239N - 17.4230183E.

V průběhu záchranného výzkumu na stavbě D 1 – 0136 na lokalitě Přerov – Předmostí 8 bylo prozkoumáno několik málo sídlištních objektů, které lze datovat do staršího eneolitu (KNP). Jedná se zejména o zásobní či odpadní jámy, ohniště nebo hliník. Kromě typické keramiky obsahovaly také mazanici, zvířecí kosti, štípanou kamennou industrii a jeden zlolek broušené kamenné sekerky.

Martin Golec, Pavlína Kalábková, Jakub Vrána, Tomáš Zeman

Resumé

Přerov (Kat. Předmostí, Bez. Přerov), „Hejnice“. Trichterbecherkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

PŘEROV (K. Ú. PŘEDMOSTÍ, OKR. PŘEROV)

„Široký“. Lengyelská kultura, KZP. Sídliště, pohřebiště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: S-JSTK (X:Y) – 1136897.411:536130.934, 1136711.734:535956.116, 1136917.283:535983.981.

V březnu až listopadu 2018 pokračovali pracovníci Archeologického centra Olomouc v záchranném výzkumu na stavbě trase dálnice D1 – 0136. Na lokalitě „Široký“ označené pracovně jako Předmostí 5 bylo zjištěno osídlení z neolitu (LnK), eneolitu (lengyel, KZP), doby halštatské (platěnická kultura), laténu a raného středověku. Na ploše cca 1 ha bylo prozkoumáno 454 sídlištních objektů a 15 hrobů z různých období. Lokalita se nachází na pravobřežní terase řeky Bečvy v nadmořské výšce 223–224 m. Ze západu a jihu ji ohraničují polní cesty a zahrádkářská kolonie, ze severu pak silnice z Předmostí do Rokytnice nad Bečvou (Kalábek 2018).

Lengyelské fázi sídliště náleží několik zásobních jam a rozsáhlé soujámy zkoumané již v minulé sezóně. Ze zásobní jámy (obj. 725) pochází depot sedmi keramických nádob (poháry, hrncovité nádoby), v jiné byla nalezena lidská lebka (obj. 561).

Patnáct zkoumaných hrobů náleží pohřebišti KZP. Opět jsou na něm zachyceny kostrové (14×) a žárové (1×) hroby. Výbava obsahovala keramické nádoby (mísy, poháry, džbánky), štípanou industrii, kamenný sekeromlat, měděné dýčky, nátepní destičku, zlaté spirálky, kostěné a jantarové korálky. Dva z hrobů byly obklopeny kruhovým žlábkem (H45/402 a H52/490). Obzvláštní pozornost si zaslouhuje hrob H44, v němž byl uložen mladý jedinec (do 20. let) s kovotepeckou výbavou (kadlub, kamenná „kladívka“, zvířecí zub – kel), zlatými spirálkami (4 ks), nátepní destičkou se stopami barevného vzoru na vnitřní straně po malování/tetování, měděnou dýkou, štípanou industrii a keramickými nádobami.

Marek Kalábek, Jaroslav Peška, Luká Štín

Literatura

Kalábek, M. 2018: Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 59(1), 152–153.

Resumé

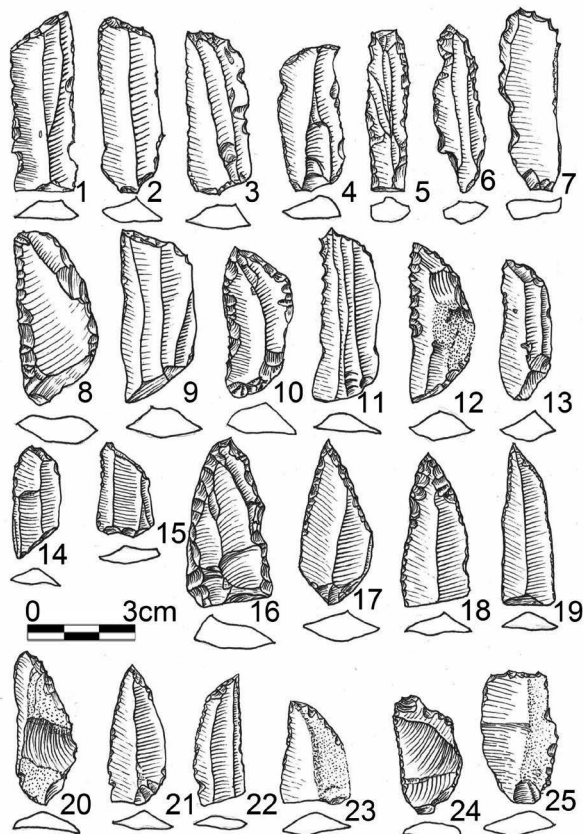
Přerov (Kat. Předmostí, Bez. Olomouc), „Široký“. Lengyel Kultur, Glockenbecher Kultur. Siedlung, Gräberfeld. Rettungsgrabung.

PŘÍBOR (K. Ú. HÁJOV, OKR. NOVÝ JIČÍN).

„Za Klenosem“. MMK 2c. Sídliště. Povrchové sběry.

Lokalizace zeměpisnými souřadnicemi: $B = 49^{\circ}05'99''$, $L = 18^{\circ}10'17''$. (<http://geoportal.cuzk.cz>)

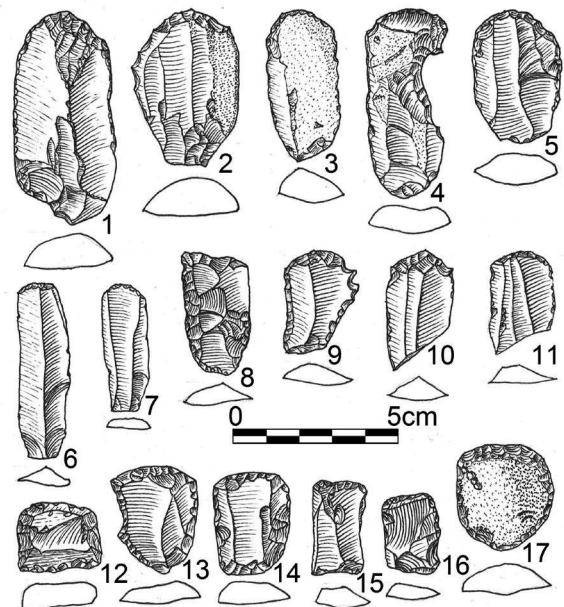
Príspevek navazuje na úvodní nálezovou zprávu, kterou jsem věnoval tomuto sídlišti v předešlém vydání časopisu Přehled výzkumů. Dvě tabulky kreseb představují další nejvýraznější štípané nástroje rozdělené podle typu a účelu použití. Velké množství nalezených srpových čepelí jednoznačně prokazuje,

Obr. 7. Příbor, k. ú. Hájov. Štípaná industrie – nástroje se srpovým leskem (výběr). Kresby D. Fryč.

Abb. 7. Příbor, Kat. Hájov. Spaltindustrie – Geräte mit Sichelglanz (Auswahl). Zeichnungen D. Fryč.

že kromě lovu zvěře zdejší obyvatelé intenzivně prováděli zemědělskou činnost. Otázkou zůstává, proč si k založení sídliště zvolili toto odlehlé místo na nepřilíživé úrodné půdě s velkým ložiskem písku. Větší plocha severní části sídliště byla v minulosti zničena vytěžením písku. Na začátku těžby musela být provedena jednoduchá skrývka a přemístění kvalitnější zeminy s velkou koncentrací pravěkých nálezů na jiné vzdálenější místo. Vyzvednutí nástroje se srpovým leskem je možno rozdělit na tři typy. První jsou retušované nože, které jsou vyrobené z čepelí silicitů místních glacigenních sedimentů (SGS), obr.7: 1–7. Některé nástroje jsou opatřeny výraznými vruby na terminální a laterální straně. Další skupinu tvoří retušované čepelky trapézového tvaru, místy dorzálně retušované, z SGS, obr.7: 8–15. Při srovnání se srpovými čepelkami, nalezenými na nedalekých lengyelských lokalitách na levém břehu Odry mezi obcemi Suchdol nad Odrou a Jistebník, jsou ale daleko masivnější a lépe propracovanější. Třetí zajímavá kolekce obsahuje většinou hroty se srpovým leskem z SGS, obr.7: 16–25. Tyto typy hrotů se v Poodří téměř nevyskytují. Pro výrobu nástrojů se srpovým leskem byla využita také druhotně poškozená štípaná industrie, která by jinak neměla využití. Jedná se například o přelomená škrabadla a nože. Škrabadla se zde vyskytují většinou čepelová obr. 8:1–11. Některá je možno považovat z hlediska funkce za multifunkční, obr. 8: 4, 9 nástroje s výraznými vruby a laterální retuší bylo možno použít i jako vrtáky. Na obr. 8:12–16 jsou úště-

Obr. 8. Příbor, k. ú. Hájov. Štípaná industrie – škrabadla (výběr). Kresby D. Fryč.

Abb. 8. Příbor, Kat. Hájov Spaltindustrie – Kratzer (Auswahl). Zeichnungen D. Fryč.